

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра загального мовознавства та іноземних мов**

Рекомендовано до захисту
Протокол засідання кафедри №12
від «18» червня 2024 р.
Завідувач кафедри Болотнікова А.П.
(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності 014 «Середня освіта»
спеціалізації 014.021 «Англійська мова і література»

**НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОМОВНОГО АУДІЮВАННЯ УЧНІВ
СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ ОСВІТНЬОЇ
ПЛАТФОРМИ TED ED**

Виконавець:

Студент(ка) 4 курсу, групи 401-ГО
Колінько Аліна Ігорівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник роботи:

Федоренко Юлія Петрівна, к.п.н. доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Рецензент:

Халіман Оксана Володимирівна
д. філол. н., доцент, викладач
Відокремленого структурного підрозділу
«Полтавський фаховий коледж
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого»
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Підсумкова оцінка:

з а н а ц і о н а л ь н о ю ш к а л о ю :

кількість балів: _____

Підпис керівника _____

Полтава 2024

ЗМІСТ

<i>РЕФЕРАТ</i>	3
<i>ВСТУП</i>	5
<i>РОЗДІЛ 1</i>	8
<i>ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ ЯК ВИДИ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	8
<i>1.1. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності</i>	8
<i>1.2. Завдання та фактори формування навичок аудіювання</i>	14
<i>1.3. Засоби вдосконалення умінь аудіювання учнів середньої школи</i>	20
<i>Висновки до розділу 1</i>	30
<i>РОЗДІЛ 2</i>	31
<i>МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ ЗАСОБАМИ ПЛАТФОРМИ TED ED</i>	31
<i>2.1. Методика використання та її аналіз</i>	31
<i>2.2. Аналіз системи вправ Ted ED</i>	33
<i>Висновки до розділу 2</i>	35
<i>РОЗДІЛ 3</i>	36
<i>ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗРОБЛЕНОЇ МЕТОДИКИ</i>	36
<i>3.1. Хід експериментального дослідження</i>	36
<i>3.2. Результати експериментального дослідження ефективності використання платформи Ted ED</i>	37
<i>Висновки до розділу 3</i>	38
<i>ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ</i>	40
<i>SUMMARY</i>	44
<i>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ</i>	48

РЕФЕРАТ

БР: 51 с., 3 рис., 30 джерел.

Ми живемо в часи інноваційних технологій і маємо безліч можливостей, щоб отримати якісну освіту. Процес вивчення іноземних мов з використанням комп'ютерних технологій стає більше цікавим та пізнавальним. У цьому динамічному світі технологій вчителі повинні знати про ресурси та знати, як їх використовувати для розвитку педагогічної та методичної науки. Технологічні ресурси дозволяють знаходити нові способи навчання і англійськомовного аудіювання, що робить їх доступними для україномовного світу. Недостатній рівень розробленості зазначеної проблеми зумовив вибір теми бакалаврського дослідження «Навчання англійськомовного аудіювання учнів середньої школи з використанням освітньої платформи Ted ED».

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити доцільність використання технології навчання англійськомовного аудіювання учнів середньої школи з використанням освітньої платформи Ted ED.

Об'єкт дослідження – процес навчання англійськомовного аудіювання учнів середньої школи.

Предмет дослідження – умови формування навичок аудіювання учнів середньої школи з використанням освітньої платформи Ted ED.

Методи дослідження. Для дослідження було обрано сукупність методів наукових досліджень: теоретичних – аналіз, узагальнення та синтез зібраного наукового теоретичного матеріалу, аналіз наукової психолого-педагогічної літератури, аналіз власної діяльності та діяльності інших; емпіричних – спостереження, узагальнення та педагогічний експеримент.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, резюме (українською та англійською мовами), списку використаних джерел (30 позицій). Загальний обсяг роботи становить 51 сторінка, з них 47 – основного тексту. У роботі вміщено 3 рисунки.

У першому розділі розглянуто аудіювання як вид мовленнєвої діяльності, визначені завдання та фактори формування навичок аудіювання, а також засоби вдосконалення умінь аудіювання учнів середньої школи.

У другому розділі представлена методика використання та аналіз системи вправ Ted ED.

Третій розділ присвячений експериментальній перевірці ефективності розробленої методики.

Ключові слова: мовленнєва діяльність, аудіювання, уміння аудіювання, платформа, Ted ED.

ВСТУП

Актуальність дослідження. Україна рухається до членства у Європейському Союзі, тож, популяризує англійську мову як одну з мов міжнародного спілкування. Верховна Рада України ухвалила законопроект, у якому закріплений статус англійської мови, як мови міжнародного спілкування у публічних сферах життя. Вивчення англійської мови стає надзвичайно актуальним вже з раннього та молодшого дошкільного віку та продовжуватиметься на усіх етапах освітнього процесу.

Як показують новітні дослідження в галузі освіти, одним з важливих завдань української держави є підготовка суспільства до повсякденної інформатизації, спираючись на побудову соціально-орієнтованої економіки та інтеграції України в європейський та світовий освітній простір. Також значний вплив на інформатизацію внесла світова пандемія COVID-19 та повномасштабна війна в Україні: вони змусили школи перейти у дистанційний режим роботи. Інформатизація процесу навчання учнів є одним із найважливіших напрямів удосконалення освіти у світі.

У процесі навчання англійської мови виникають труднощі з таким аспектом мовленнєвої діяльності, як аудіювання. Цей вид роботи передбачає усне сприйняття та усвідомлення текстового матеріалу різних типів та жанрів: опису подій, розповідей, діалогів, інтерв'ю, радіо- і теленовін, фрагментів із кінофільмів, доповідей тощо. Навчання аудіювання – це найбільш складний для засвоєння вид рецептивної мовленнєвої діяльності, яким учень не може оволодіти самостійно. Отже, навчання аудіювання залишається одним із тих питань, яке досі залишається недостатньо дослідженим.

Ми живемо в часи інноваційних технологій, тому немає потреби витратити багато грошей і залишати рідне місто, щоб отримати якісну освіту. Завдяки використанню безмежних ресурсів Інтернету це можна зробити вдома. Процес вивчення іноземних мов з використанням комп'ютерних технологій стає більше цікавим та пізнавальним. Можливості використання інтернет-ресурсів для оволодіння англійською невичерпні. У цьому

динамічному світі технологій вчителі повинні знати про ресурси та знати, як їх використовувати для розвитку педагогічної та методичної науки. Технологічні ресурси дозволяють знаходити нові способи викладання та вивчення англійської мови, що робить їх доступними для україномовного світу.

Протягом багатьох років проблема вивчення всіх видів мовної діяльності і, зокрема, аудіювання була досить актуальною. Багато лінгвістів цікавилися цією темою і глибоко вивчали її, такі як А. П. Бабій, Т. В. Гарачук, Н. Л. Добровольська, О. С. Колісник, А. В. Моргун, Ю. І. Ніколащенко, І. В. Олійник, Л. С. Панова, Т. Л. Пирожок, Л. М. Черноватий та інші.

Водночас аналіз робіт великої кількості дослідників дає можливість сказати, що особливості навчання англійськомовного аудіювання не є повністю описаними і вимагають подальшого обґрунтування.

Актуальність проблеми та необхідність вирішення деяких суперечностей зумовили вибір теми: «Навчання англійськомовного аудіювання учнів середньої школи з використанням освітньої платформи Ted ED».

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити доцільність використання технології навчання англійськомовного аудіювання учнів середньої школи з використанням освітньої платформи Ted ED.

Дана мета визначає такі **завдання** дослідження:

1. Проаналізувати особливості аудіювання як виду мовленнєвої діяльності.
2. З'ясувати завдання та фактори формування навичок аудіювання.
3. Дослідити підходи, інструменти та виклики вдосконалення навичок аудіювання у середніх школах.
4. Розробити й експериментально перевірити ефективність використання платформи Ted ED.

Об'єкт дослідження – процес навчання англійськомовного аудіювання учнів середньої школи.

Предмет дослідження – умови формування навичок аудіювання учнів середньої школи з використанням освітньої платформи Ted ED.

Методи дослідження. Для дослідження було обрано сукупність методів наукових досліджень: теоретичних – аналіз, узагальнення та синтез зібраного наукового теоретичного матеріалу, аналіз наукової психолого-педагогічної літератури, аналіз власної діяльності та діяльності інших; емпіричних – спостереження, узагальнення та педагогічний експеримент.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що:

- узагальнено поняття, пов'язані з проблемою навчання англійськомовного аудіювання учнів середньої школи;
- розроблено методику використання платформи Ted ED і систему вправ з використанням освітньої платформи Ted ED з метою формування навичок аудіювання в учнів середньої школи.

Практичне значення дослідження полягає у роз'ясненні найкращих варіантів для формування навичок аудіювання у старшокласників з використанням освітньої платформи Ted ED.

Апробація. Частина дослідження була опублікована у тезах доповіді на тему: «Особливості роботи з освітньою платформою Ted ED для розвитку навичок аудіювання» [13].

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, резюме (українською та англійською мовами), списку використаних джерел (30 позицій). Загальний обсяг роботи становить 51 сторінка, з них 47 – основного тексту. Робота містить 3 рисунки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ ЯК ВИДИ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності

Сучасні стратегії реалізації Нової української школи надають пріоритет розвитку учня як досвідченого мовця, плеканню його мовної індивідуальності та розвитку ряду важливих компетентностей, зокрема пов'язаних із спілкуванням. Мовна особистість – це той, хто демонструє вищий рівень комунікативних навичок, володіє всебічним репертуаром мовних елементів і вміло їх використовує. Вони демонструють вправність як у продуктивній, так і в рецептивній мовленнєвій діяльності, ефективно, точно та належним чином залучаючись до соціального та особистого спілкування. Крім того, вони активно розвивають власні лінгвістичні здібності та мають гостру самосвідомість по відношенню до мови.

Мовленнєве спілкування дітей відбувається у процесі формування комунікативно-мовленнєвої діяльності. Її зміст пов'язаний з формуванням наступних компетентностей:

- мовна компетентність – це знання мовних норм на всіх рівнях лінгвістичної науки [1, с. 3];
- мовленнєва компетентність – це здатність ефективно і точно використовувати мову в ситуаціях реального життя, охоплюючи артикуляцію думок, бажань, намірів і прохань. Це досягається шляхом використання як мовних елементів, так і нелінгвістичних компонентів, таких як міміка, жести та рухи тіла, а також стратегічної реалізації інтонації для посилення виразності мовлення;
- соціокультурна компетентність – набуття глибшого розуміння соціокультурних нюансів досліджуваних країн разом із здатністю

розрізняти загальні та специфічні культурні елементи як рідної, так і цільової мови;

- компенсаторна компетентність зосереджується на вдосконаленні здатності орієнтуватися в мовних обмеженнях під час обробки та передачі іншомовної інформації;
- навчально-пізнавальна компетентність спрямована на розвиток загальних та спеціальних освітніх навичок, які сприяють ефективному вивченню мови.

Мовленнєва діяльність – це активний, цілеспрямований процес створення та сприйняття висловлювань, що здійснюється за допомогою мовних засобів під час взаємодії людей у різних мовленнєвих ситуаціях. Це діяльність, що має соціальний характер, у ході якої висловлення формується і використовується для досягнення певної мети (спілкування, повідомлення, впливу) [21, с. 117].

Рисами мовленнєвої діяльності є такі:

- 1) потреба, мета, мотив, задум, знання;
- 2) всебічний аналіз ситуації, в якій планується й відбувається діяльність;
- 3) прийняття рішення займатися чи утримуватися від діяльності, а також вибір найбільш оптимальних засобів для її здійснення в конкретній ситуації;
- 4) планування діяльності та передбачення потенційних результатів;
- 5) виконання конкретних дій та операцій;
- 6) моніторинг та коригування виконання діяльності;
- 7) порівняння результату діяльності з початковою метою [16, с. 279].

Видами мовленнєвої діяльності визначено говоріння, письмо, аудіювання, читання та розподілено їх на ті, що забезпечують процес продукування (говоріння, письмо), та ті, що забезпечують процес сприймання (слухання, читання) мовленнєвого висловлювання.

Основа спілкування лежить в акті аудіювання, і майстерність усного спілкування випливає з цієї фундаментальної навички.

Аудіювання – це вид мовленнєвої діяльності, що передбачає розуміння мовлення, що сприймається на слух. Це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, який забезпечує розуміння того, що сприймається на слух, і належить до усної форми мовлення [6, с. 263].

Опанування аудіюванням дає можливість реалізувати виховні, освітні та розвивальні цілі. Воно дозволяє навчати учнів уважно вслухатися в мовлення, що звучить, формувати вміння передбачати змістове висловлювання і таким чином, виховувати культуру слухання не тільки іноземною, а й рідною мовами.

Виховне значення формування вміння розуміти мову на слух, що водночас і надають і розвивають вплив на дитину, полягає в тому, що воно позитивно позначається на розвитку пам'яті дитини, і, насамперед слухової пам'яті, настільки важливою не тільки для вивчення іноземної мови, а й будь-якого іншого предмета.

Аудіювання робить свій внесок і в досягнення освітньої мети. Аудіювання є дієвим засобом навчання іноземної мови. Воно дає можливість опанувати й звуковою стороною мови, її фонемним складом та інтонацією: ритмом, наголосом, мелодикою. Дитина засвоює мову, як відомо несвідомо, а шляхом імітування. Через аудіювання відбувається засвоєння лексичного складу мови та її граматичної структури. Перевірка розуміння відбувається тоді, коли дитина реагує на мовлення або коли дає коротку відповідь. Таким чином здійснюється і навчання розуміння структур різного типу: стверджувальних, питальних та заперечних. Водночас, аудіювання полегшує оволодіння говорінням, читанням і письмом.

Таким чином, очевидно, що аудіювання як вид мовленнєвої діяльності відіграє велику роль у досягненні практичних, розвивальних, освітніх та виховних цілей і є ефективним засобом навчання англійської мови в школі.

Залежно від комунікативної задачі, яка орієнтується на те, якою має бути широта та глибина розуміння мови на слух, виділяють:

- skim listening (listening for gist) – аудіювання з розумінням основного змісту тексту та отриманням головної інформації

(ознайомлювальне аудіювання). Мета цього виду аудіювання - це відокремити нове від відомого і важливе від незначного, запам'ятати основну інформацію. Навчальні завдання включають прогнозування змісту тексту по заголовку, визначення теми, перерахування основних фактів і т.ін.;

– listening for detailed comprehension – аудіювання з повним розумінням (деталізоване аудіювання). Такий вид вимагає зосередження уваги та напруженої роботи пам'яті. У процесі цього виду аудіювання учні слухають текст, потім виконують післятекстові завдання (переказ тексту з детальним викладенням всіх фактів, відповіді на запитання, складання чіткого плану .);

– listening for partial comprehension (selective listening) – аудіювання з вибірковою вилученням інформації («з'ясувальне» аудіювання). Завданням цього виду аудіювання є виокремлення з аудіоматеріалу найнеобхіднішої інформації, ігноруючи непотрібні факти. Такою інформацією можуть бути деталі, ключові слова та конкретні дані (числа, дати, назви та імена);

– critical listening – аудіювання з метою проведення критичного оцінювання. Цей вид передбачає високий рівень розвитку вміння повно і точно розуміти текст, що відтворюється, визначати мету і точку зору автора тексту. Він має на увазі вміння відрізнити факти від думок, оцінювати точку зору того, хто говорить, робити висновки.

Можна виділити наступні характерні особливості аудіювання як засобу мовленнєвого розвитку:

1) аудіювання відноситься до видів мовленнєвої діяльності, який реалізує усне спілкування між людьми, що пов'язує даний спосіб навчання зі спілкуванням та говорінням;

2) аудіювання є рецептивним видом мовленнєвої діяльності, тобто через нього людина здійснює прийом та подальшу переробку мовного повідомлення за рахунок слухових, а також зорових та мовленнєвих аналізаторів;

3) аудіювання є реактивним видом мовленнєвої діяльності, це відрізняє аудіювання від говоріння та письма, які є ініціальними (тобто первинними) процесами спілкування, які стимулюють слухання та читання;

4) аудіювання можна охарактеризувати внутрішнім способом формування та формулювання думки, тому що основними внутрішніми механізмами аудіювання є мовленнєвий слух, пам'ять і т. д.;

5) аудіювання є зовні невираженим процесом внутрішньої активності [9, с. 175].

Розрізняються навчальне та комунікативне аудіювання.

Навчальне аудіювання розглядається як механізм досягнення навичок володіння іноземною мовою та набуття навичок в інших формах мовлення. Ця форма аудіювання відіграє ключову роль у розвитку слухового сприйняття, створенні стійких слухових уявлень, ознайомленні учнів із мовним змістом, засвоєнні лексичних і граматичних елементів, вихованні здатності розуміти й оцінювати слухове введення, а також слугує фундаментальною передумовою для набуття навички усномовленнєвого спілкування.

У процесі навчального аудіювання допускається багаторазове повторення одного і того ж навчального матеріалу (при самостійній роботі з аудіофайлами) і дворазове (при роботі в аудиторії (класі) під керівництвом викладача (вчителя)). Повторне прослуховування сприяє більш повному та точному розумінню аудіотексту, покращує запам'ятовування його змісту та структури, що є вирішальним для подальшого спілкування з текстом, зокрема просування до усного послідовного перекладу аудіотексту.

Залежно від характеру і методу роботи з аудіоматеріалом виділяють інтенсивне (в аудиторії) і екстенсивне (поза аудиторією) прослуховування. Змішування цих двох типів покращує і розвиває навички і вміння в цьому виді діяльності [17, с. 79].

Комунікативне аудіювання – це складне мовленнєве уміння розуміти усне іншомовне мовлення при одноразовому прослуховуванні, яке ставить за мету навчання аудіювання як виду мовленнєвої діяльності.

Залежно від навчального завдання та форм усного мовлення виділяють такі види комунікативного аудіювання:

- а) з повним розумінням основного тексту;
- б) з вибіркоvim вилученням інформації;
- в) з критичною оцінкою;
- г) монологічного мовлення;
- д) діалогу/полілогу;
- е) як компонент усно-мовленнєвого спілкування [20, с. 324].

Сучасні методисти не розмежовують, а об'єднують навчання комунікативного та навчального аудіювання, вважають такий підхід найбільш ефективним та досконалим.

Акт аудіювання тісно пов'язаний з прагненням зрозуміти думки, висловлені мовцем у тексті на слух. Це дозволяє значно розвинути лексичні, граматичні та фонетичні навички, завдяки чому навичка стає автоматизованою.

Лексичні навички представляють механічні операції вибору лексичної одиниці, яка відповідає задуму і нормам поєднання з іншими одиницями у продуктивному мовленні.

Під граматичною навичкою слід розуміти рецептивну навичку розпізнавання граматичних та прогнозування синтаксичних структур писемного мовлення. Фонетичні навички – це автоматизована репродуктивна / рецептивна мовленнєва дія, яка забезпечує коректне звукове й інтонаційне оформлення власного мовлення / адекватне сприйняття звукового й інтонаційного оформлення мовлення інші.

Лише за умови автоматизації цих навичок увага учня може бути спрямована на зміст тексту для слухання. В усномовленнєвому спілкуванні в реальному житті звукова інформація представлена в одному екземплярі. Вона тече безперервно, вимагаючи від слухача постійної зосередженості на слуховому повідомленні. Будь-яке порушення концентрації з боку слухача призводить до паузи в отриманні інформації, через що інформація, отримана

протягом цього періоду, залишається непоміченою та не повністю зрозумілою [25, с. 147].

Автоматизація зазначених навичок призводить до умінь аудіювання: уміння слухати і швидко реагувати на сигнали усної мовленнєвої комунікації (паузи, логічні наголоси, риторичні запитання, фрази зв'язку тощо), вміння переключатися з однієї розумової операції на іншу, швидко схоплювати тему повідомлення, співвідносити її з широким контекстом. А також сприяє мовленнєвому розвитку.

Аудіювання – це двостороння взаємодія. Для того, щоб учень міг відгукуватися на мовлення свого співрозмовника, він повинен передусім розуміти мову іноземця. Відповідно, необхідно розвивати в учнів уміння слухати та розуміти іноземне мовлення на слух.

Необхідність приділяти значну увагу навчанню аудіювання школярів зумовлена такими факторами:

1) процес слухового сприйняття полегшує включення еталонних зразків іноземної мови в довготривалу пам'ять.

2) усі форми мовленнєвої діяльності передбачають реалізацію слухомовленнєвих і слухомоторних явищ.

3) в учня розвивається слуховий контроль, що є характеристикою всіх видів мовленнєвої діяльності, тобто під час говоріння/читання відбувається самоконтроль і розвивається слухова пам'ять, без якої успішне засвоєння іноземної мови неможливе.

1.2. Завдання та фактори формування навичок аудіювання

Аудіювання передбачає здатність розрізняти слухові стимули, синтезувати їх у значущі моделі, зберігати в пам'яті під час активного слухання та, відповідно до контексту спілкування, розуміти послідовність сприйнятих звуків.

На сучасному етапі розвитку методичної науки акт аудіювання визнається фундаментальним умінням, набуття якого є важливою передумовою для загального оволодіння іноземною мовою.

На відміну від «слухання», яке відноситься до акустичного сприйняття звуку, аудіювання як рецептивна форма мовленнєвої діяльності спеціально спрямована на розуміння усного мовлення. У процесі перекладу посилюються комунікативні та зосереджені на змісті аспекти аудіювання: слухове сприйняття мовлення не обмежується простими сегментами тексту, а скоріше охоплює повідомлення, яке передає фактичну інформацію від однієї особи до іншої.

Аудитивні навички та уміння охоплюють різні аспекти, такі як навички фонетичного аудіювання (здатність сприймати та розпізнавати окремі звуки, звукосполучення та інтонаційні моделі), навички лексичного аудіювання (уміння розпізнавати звукові репрезентації лексичних одиниць і безпосередньо їх розуміти), і граматичні навички аудіювання (уміння розпізнавати граматичні форми за допомогою слухових засобів і передбачати граматичні структури) [28, с. 80].

Аудіювання, як вид мовленнєвої діяльності, передбачає активний процес, у якому задіяні всі когнітивні та психічні процеси, при цьому звукова інформація обробляється та порівнюється зі стандартами, що зберігаються в довгостроковій пам'яті учнів.

Аудіювання є найголовнішим серед інших видів діяльності, оскільки передбачає:

- 1) сприйняття повідомлення;
- 2) глибоке, детальне розуміння змісту вихідної інформації;
- 3) створення власного висловлювання, тобто перекладу [18, с. 238].

Навчальною програмою для 5-9 класів передбачені такі вимоги: обсяг прослуханого у запису матеріалу (у межах):

- 5 клас – 2-3 хвилини;
- 6 клас – 2-3 хвилини;
- 7 клас – 3-4 хвилини;

8 клас – 3-4 хвилини;

9 клас – 3-4 хвилини.

Цей вид мовленнєвої діяльності вважається одним із найскладніших, вимагає певних спеціальних навичок для його вдосконалення.

Психологічними механізмами аудіювання є наступні:

1) Механізми сприйняття мови. Ті особи, які не володіють вільно іноземною мовою, сприймають її як безперервний потік звуків без будь-якого змісту. Розширення сприйняття відбувається за рахунок розширення «операційної одиниці сприйняття». Ефективність аудіювання визначається розміром цього блоку: чим більші мовні блоки сприймаються, тим ефективнішою і точнішою стає обробка інформації. Недосвідчені слухачі іноземної мови спочатку сприймають її окремими словами, а потім переходять до опрацювання фраз.

2) Механізми, що лежать в основі внутрішнього мовлення, мають вирішальне значення для аналізу мовлення, розуміння та запам'ятовування. У процесі аудіювання внутрішнє мовлення виникає з перервами. Якщо у слухача добре розвинені навички аудіювання, внутрішнє мовлення стає більш згорнутим. Якщо мовленнєві навички, в тому числі аудіювання, сформовані не до кінця, може спостерігатися «внутрішнє наслідування». На кількісні та якісні аспекти внутрішнього мовлення безпосередньо впливає рівень розвитку мовленнєвих навичок.

На початкових етапах вивчення іноземної мови внутрішнє мовлення більш інтенсивне, оскільки початківці приділяють час внутрішньому наслідуванню мови. Коли учні вдосконалюють володіння іноземною мовою, відбувається зниження активності, пов'язаної з внутрішнім мовленням. Це означає, що швидкість мовлення в текстах іншої мови, які використовуються для вправ на аудіювання, повинна поступово збільшуватися, щоб відповідати природному темпу. Варто зазначити, що середня швидкість мовлення для носія англійської мови становить приблизно 140-150 слів за хвилину.

Сприйняття мовлення за допомогою слухової системи в першу чергу спирається на слухові відчуття. Одночасно відбувається виникнення

внутрішнього мовлення, коли слухач подумки формулює почуте. Така трансформація звукових образів в артикуляційні уявлення дозволяє зрозуміти усне повідомлення. У разі прослуховування тексту рідною або вільною іноземною мовою внутрішнє мовлення менш виражене і часто залишається непоміченим. Однак, якщо текст читається у швидкому темпі та його важко зрозуміти, внутрішнє мовлення відстає від слухових відчуттів, втрачаючи здатність сприяти розумінню повідомлення та зрештою призводячи до зупинки процесу розуміння.

Отже, для формування механізмів аудіювання важливим є розвиток мовно-моторних відчуттів учнів. Добре сформовані вимовні (фонетичні) навички, уміння проговорювати слова, синтагми, речення, сполучення речень чітко, у швидкому темпі забезпечують точність і швидкість розуміння мовлення співрозмовника і зв'язних текстів під час аудіювання [22, с. 129].

3) Механізми пам'яті. Для розуміння мовлення необхідно утримувати мовні одиниці в пам'яті для подальших маніпуляцій. Завдяки використанню оперативної пам'яті сприйняті одиниці мовлення зберігаються протягом тривалості, необхідної для виконання певних дій або операцій, пов'язаних із розумінням матеріалу. У цей період відбувається зіставлення сприйнятих мовних одиниць з референцією значущості, а також злиття мовних одиниць.

Для виконання порівняльної операції із зразком необхідний доступ до довготривалої пам'яті, яка, по суті, є сховищем норм. Ці екземпляри уможливають зіставлення сприйнятих мовних сутностей з ними та їх подальшу інтеграцію.

Ефективність розуміння аудіотексту залежить від здатності людини зберігати сприйняті фрагменти тексту в пам'яті. Отже, щоб покращити навички аудіювання, необхідно виконувати вправи, спрямовані на покращення оперативної пам'яті. Важливо відзначити, що тренування уваги слід проводити одночасно з тренуванням оперативної пам'яті.

4) Механізм ідентифікації. Для розуміння повідомлення обов'язково потрібно займатися ідентифікацією фонем, морфем, лексем, синтагм. Цьому процесу сприяє механізм сегментації мовлення. Одночасно дискретні

акустичні сигнали пов'язані з відповідними символами. Коли ментальні уявлення про акустичні сигнали аудитора збігаються з тими, що сформульовані реципієнтом, значення морфем чи лексем визнається. Однак наявність неоднозначності в акустичному сигналі може перешкоджати процесу розпізнавання значення. Механізм ідентифікації допомагає аудитору визначити, який лексико-семантичний варіант багатозначного слова активується в даному контексті. Розвиток фонетичних навичок необхідний для точного визначення учнями звуків мовлення.

5) Механізм розуміння. Зв'язок між денотатами та значеннями є вирішальним. Значення поступово перетворюються на денотати, а денотати під час спілкування породжують нові значення. Ця динамічна взаємодія залишається постійною та безперервною. У той час як значення лексем можуть бути однаковими для всіх носіїв певної мови, образи об'єктів або ситуацій (значення) демонструють структурні та змістовні відмінності між окремими людьми.

Отже, різні люди інтерпретують мову по-різному. У процесі аудіювання учень встановлює значущі зв'язки між фрагментами інформації та розрізняє основні та другорядні елементи. На розуміння тексту впливає його смислова організація. Важливо відзначити, що коли основна думка викладена на початку абзацу, текст стає більш зрозумілим у порівнянні з випадками, коли основна думка розміщена в кінці.

6) Механізм антиципації. Цей механізм дозволяє передбачити лексико-граматичне наповнення висловлювання, враховуючи різні фактори, такі як мовна ситуація, контекст, лінгвістичні та загальні знання учнів, вік, особистість, гендерні характеристики диктора та інші важливі факторів.

Отже, аудіювання є складним типом інтелектуальної діяльності, що включає ряд паралельних й послідовних психічних процесів. Навики аудіювання засновані на природних здібностях і розвиваються через соціалізацію та навчальні заняття. Когнітивні передпосилання, мотивація, психологічні та індивідуальні особливості школяра є важливими факторами в розвитку навиків аудіювання.

Загальновідомо, що в сприйнятті інформації зоровий аналізатор має перевагу над слуховим. Недосвідчена слухова пам'ять може зберегти лише 30% почутого. Отже, навчання аудіюванню є обов'язковим, і чим раніше ми починаємо цей процес з учнями, тим це вигідніше. Як правило, розвиток навичок аудіювання та розуміння починається на ранньому етапі навчання, зосереджуючись на розвитку фонетичного та інтонаційного сприйняття. Крім того, аудитивні вміння відточуються за допомогою різноманітних мовних дій і операцій. Повне, точне та швидке розуміння мови можливе внаслідок автоматизації операцій усіх етапів процесу аудіювання:

- сприйняття звукової форми;
- впізнавання її елементів;
- синтезування на їх основі змісту.

Це у навчанні досягається шляхом підготовчих та мовленневих вправ.

За допомогою підготовчих вправ досягається розвиток мовленнєвого сприйняття, слухової пам'яті, передбачення форми, короткочасне утримання поданих сигналів. Ці вправи спрямовані на подолання фонетичних проблем шляхом ознайомлення з конкретними звуками як у словах, так і в реченнях [28, с. 133].

Завданням викладача іноземної мови при аудіюванні є вироблення в учня вміння розуміти мову на побутові теми, звернену щодо нього особисто чи до аудиторії, у процесі безпосереднього спілкування чи при перегляді фільмів й прослуховуванні магнітофонних записів.

Головною умовою ефективного управління аудіюванням є орієнтування його змісту на провідну діяльність учнів, на його інтереси. Тому при аудіювання дуже важливий правильний підбір матеріалу. Підбираючи тексти для аудіювання педагог враховує:

- інформативність, тобто. наявність у них відомостей, що мають пізнавальну цінність;
- наявність у текстах вже відомої учням інформації (отриманої під час уроків іноземних мов чи уроках з інших предметів), яка може бути опорою під час аудіювання;

- відповідність мовних труднощів рівню підготовки учнів;
- виховну цінність текстів, їх світоглядний потенціал.

Для забезпечення сприйняття тексту, що прослуховується, вчитель повинен максимально використовувати зорову наочність, це можуть бути географічні карти, схеми, фотографії та інші ілюстративні матеріали.

Перевірка розуміння тексту може здійснюватися за допомогою питань щодо змісту прослуханого, а також шляхом передачі змісту (спочатку можна рідною мовою).

Навчання аудіюванню потрібно проводити систематично [4, с. 26].

1.3. Засоби вдосконалення умінь аудіювання учнів середньої школи

Основним завданням володіння іноземною мовою є формування в учнів комунікативної компетентності. Це передбачає набуття майстерності над мовою як засобом міжкультурного спілкування та розвиток здатності використовувати іноземну мову як інструмент для діалогу між різними культурами та цивілізаціями в сучасному глобальному ландшафті. Ця мета вимагає, щоб учні досягли такого рівня майстерності, який дозволить їм ефективно брати участь в усному (говоріння, аудіювання) і письмовому (читання, письмо) спілкуванні в рамках конкретних комунікативних областей, тем ситуативного мовлення та на основі вивченого мовного та мовленнєвого матеріалу.

Кожен рівень освіти, включаючи початкову школу, середню та старшу школу, вирізняється не лише окремим предметом і кількістю освітнього змісту для навчання комунікації, але й різноманітними методологіями, форматами та навчальними заходами, адаптованими до учнів, рівнем розвитку, інтересами та попереднім досвідом [14, с. 78].

Мети навчання аудіюванню у загальноосвітній школі можна досягнути, навчивши учнів розуміти усне мовлення на рівні смислу цілісного тексту. Процес сприймання мовлення на слух характеризується складною розумовою діяльністю з декодуванням звукової і смислової інформації, що матиме

позитивний результат за умови правильного функціонування та чіткої взаємодії всіх механізмів аудіювання [22, с. 129].

Засобами навчання з іноземної мови є комплекс навчальних матеріалів і знарядь, які допомагають учителю організувати ефективне навчання іноземної мови, а учням – ефективно оволодіти нею.

З метою навчання аудіюванню вчителі середніх шкіл використовують:

- навчально-методичний комплекс;
- технічні засоби навчання;
- комп'ютерні технології навчання.

Навчально-методичний комплекс з англійської мови повинен включати:

- підручник (основний та невід'ємний компонент навчального процесу);
- робочий зошит учня;
- книга для вчителя (з методичними рекомендаціями, вказівками, порадами, текстами для аудіювання, контрольними вправами та ситуаціями, що спонукають до говоріння);
- аудіозаписи текстів і вправ;
- відеоматеріали;
- допоміжні посібники, словники, довідники тощо [2, с. 57].

Матеріалом для навчання аудіювання може бути як монологічне, так і діалогічне мовлення.

Тексти для аудіювання можна розділити на три групи залежно від рівня складності:

1) легкі тексти, до яких належать навчальні та напівавтентичні тексти в розмовному, літературному, науково-популярному, художньому стилях. Ці тексти зазвичай представляють основну думку на початку та мають мовні та структурні особливості, які знайомі, лише з 2-3 незнайомими словами, які можна вивести з контексту. Структура презентації в цій групі текстів проста;

2) тексти середньої складності, це автентичні та напівавтентичні тексти в літературно-розмовному, науково-популярному чи художньому стилях. Ці тексти представлені у формі розмов, повідомлень або описів і мають

послідовну та зрозумілу презентацію. Основна думка зазвичай висловлюється на початку або в середині тексту. Хоча можуть виникнути певні мовні та структурні труднощі, але граматичний матеріал відомий, і є лише 2-3 незнайомих слова, які не мають вирішального значення для розуміння;

3) складні тексти, якими є автентичні тексти в публіцистичному, науково-популярному, художньому стилях. Ці тексти подаються у формі бесід, інтерв'ю, репортажів чи описів. Основна думка або висловлюється в кінці тексту, або прямо не викладається. Ці тексти мають мовні та структурні особливості, які можуть включати невідомі граматичні явища. Додатково є 4-5 незнайомих слів, а структура презентації більш складна.

Коли йдеться про ефективне навчання аудіюванню, важливим фактором, який слід враховувати, є тривалість мовного повідомлення. На початковому етапі рекомендується обмежити тривалість звукового повідомлення однією-двома хвилинами, поступово переходячи до трьох-п'яти хвилин. Також доцільно дотримуватися принципу починати з більш простого змісту й поступово вводити складніший матеріал, дозволяючи учням звикнути до автентичної, розмовної мови, якою розмовляють носії мови, а не професійні диктори [29, с. 11].

Для багатьох учнів аудіювання з англійської мови є досить складним. Швидкість розмови, незнайомі слова, відсутність контекстних знань, концентрації уваги та звички до навчання – це лише мала частина труднощів, з якими стикається більшість тих, хто вивчає іноземну мову.

При аудіювання можуть виникнути труднощі, викликані наступними факторами:

- швидкість подачі звукового матеріалу;
- обмеженість словникового запасу слухача;
- одноразовість пред'явлення звукового матеріалу;
- складність розпізнавання дискурсних маркерів, особливо засобів логічного зв'язку, притаманних розмовного стилю;

- складність у утримуванні концентрації уваги на звуковому співвідношенні;
- недостатній рівень фонових знань та міжкультурної компетенції;
- стійкість навичок (наприклад, прагнення зрозуміти кожне слово).

Можна виділити наступні види труднощів, які виникають при навчанні аудіювання:

1) Труднощі, пов'язані з мовною формою повідомлення, які можуть виникати з таких причин:

а) у повідомленні міститься новий мовний матеріал;

б) повідомлення має знайомий, але складний для сприйняття на слух матеріал (практика показує, що при знайомстві з новими мовними зразками, словами, граматичними явищами часто увага учнів звернена на труднощі відтворення цього матеріалу, а труднощі впізнавання залишаються невідпрацьованими) [19, с. 112].

Для подолання труднощів у мовній формі повідомлення перед учнями загальноосвітніх шкіл ставиться завдання формування психологічного стану, що стимулює сприйняття, увагу та пам'ять. Справжнє емоційне зіткнення учнів із ситуацією виявляється в їхньому прагненні до автентичних прийомів передачі емоційності та виразності. Вкрай важливо усунути будь-які перешкоди, пов'язані з мовною структурою спілкування.

Вищезазначені проблеми мови можна розділити на три різні типи: фонетичні, лексичні та граматичні. Випадок лексичних труднощів можна спостерігати у використанні ідіоматичних виразів, дієслів і слів у метафоричній манері в аудіотекстах.

За словами Є. Ісламової, учні можуть зіткнутися з труднощами на фонетичному рівні, зокрема щодо розбіжностей у написанні та вимові. Це може призвести до труднощів у розпізнаванні знайомих слів і може призвести до наголосу або зміни звуку в природній мові. Крім того, сприйняття різних варіацій англійських звуків, включаючи діалекти та акценти, створює фонетичну перешкоду [8, с. 109].

Граматичні труднощі пов'язані з особливостями синтаксису та морфології англійської мови.

2) Проблеми, що виникають через унікальну природу світогляду англійської мови та методів вираження англійських культурних концепцій. Ці проблеми підпадають під категорію екстралінгвістичних проблем. Загально визнано, що вивчення мов і культур повинно озброїти учнів необхідними лінгвістичними та регіональними знаннями для ефективної комунікації, а також навчальними техніками та методами самостійного навчання для вивчення культурних аспектів через мову. Такий підхід дозволяє учням не тільки оволодіти новою лексикою та іншими засобами вираження думок, але й досягнути чіткої системи понять, властиву цим мовам і специфічну для їхніх відповідних культур [24, с. 87].

Цей набір труднощів пов'язаний із змістом спілкування. Вираження зображення світу в слуховому тексті відзначається широкими можливостями. Загально відомо, що усні тексти містять термінологію, яка створює суттєву перешкоду для сприйняття на слух.

3) Проблеми, що стосуються умов представлення повідомлення, викликають значне занепокоєння. Ці фактори охоплюють кількість повторень і темп мовця. Існує поріг швидкості подачі голосових повідомлень і кількості прослуховувань тексту. Ефективність аудіювання залежить від темпу та частоти відтворення звукового тексту. Якщо швидкість аудіотексту надто велика, розуміння тексту стає складним. Це пов'язано зі скороченням пауз між фразами, що не залишає достатньо часу для сприйняття змісту промови. І навпаки, якщо темп надто повільний, фаза сприйняття подовжується, що ускладнює інтеграцію значень окремих одиниць.

З точки зору кількості слухового розуміння тексту доцільно знайомити учнів з автентичними умовами функціонування, а з ранніх етапів навчання надавати їм тексти лише один раз або максимум двічі. Коли тексти повторюються надмірно, учні стають залежними від повторень, що перешкоджає розвитку їхніх навичок аудіювання для справжнього мовлення.

4) Питання, що стосуються джерел інформації. Слухові джерела викликають найбільші труднощі, оскільки в них відсутні візуальні засоби, що значно ускладнює процес сприйняття.

5) Проблеми також можуть виникати через унікальні атрибути вихідної мови. Ці атрибути охоплюють нюанси словникового запасу, ритму, висоти та вимови. Крім того, стать і вік мовця можуть впливати на сприйняття мови.

6) Питання, що стосуються кількості інформації, викликають занепокоєння, особливо щодо довжини речень. Ємність оперативної пам'яті обмежена 5-9 одиницями, що означає, що коротші речення легше сприймаються і запам'ятовуються учнями, тоді як довші речення можуть становити труднощі. Однак глибина і складність фрази також впливають на сприйняття. Встановлено, що прості речення запам'ятовуються легше, ніж складні.

7) Істотну роль відіграють індивідуальні особливості учня, зокрема будова та функціонування слухового апарату, механізми слухового сприйняття мовлення, психологічний стан у процесі слухання звукової інформації. Розвиток таких механізмів, як мовленнєвий слух, увага, пам'ять, механізм внутрішнього мовлення, ймовірного прогнозування безпосередньо впливає на легкість сприйняття учнями слухової інформації [23, с. 199].

Розробляючи вправи для старшокласників на вдосконалення навичок аудіювання іноземною мовою, важливо враховувати зазначені вище труднощі. Процес розвитку аудитивних навичок на уроці вимагає від учнів подолання як об'єктивних проблем, пов'язаних із аудіюванням як мовною діяльністю, так і особливостей сприйняття та розуміння іноземної мови, а також психологічних бар'єрів. Отже, ефективність навчання аудіювання залежить від реалізації індивідуальних стратегій, адаптованих до потреб, рівня володіння мовою та освітніх цілей кожного учня, а також від надання персоналізованої методичної підтримки.

Створення сприйнятливого психологічного клімату спілкування при вивченні мови, комунікативна спрямованість та індивідуалізація навчання виявляються особливо значущими факторами.

Засобами вдосконалення умінь аудіювання учнів середньої школи є системи вправ, аудіозасоби, можливості мережі Інтернет, наприклад, платформа Ted ED.

На сучасному етапі розвитку теорії та практики навчання іноземних мов виникає необхідність застосування онлайн-ресурсів, що дозволяє учням швидко та ефективно опанувати «нерідну мову» [7].

В останні роки застосування інформаційних технологій в освіті стає все більш поширеним. Це стосується не лише предметів, тісно пов'язаних із вивченням комп'ютерних технологій, а й інших предметів, що веде до урізноманітнення та полегшення процесу навчання, особливо іноземних мов, а саме англійської.

Інтернет відкриває реальні можливості для побудови освітнього та інформаційного середовища при вивченні іноземних мов.

Використання онлайн-ресурсів та мультимедійних засобів надає вчителям чудові можливості для вдосконалення управління навчанням, підвищення ефективності та об'єктивності навчального процесу, економії часу вчителя, підвищення мотивації учнів до отримання знань, виховання інтересу до вивчення іноземних мов, прищепити самопочуття Постійне бажання контролю та самовдосконалення, що позитивно вплине на результати навчання [3, с. 36].

У процесі вивчення іноземних мов, використовуючи Інтернет, викладачі та школярі мають можливість: включати онлайн-матеріали у зміст курсу, самостійно шукати інформацію для підготовки курсів чи завдань, підвищувати навчальну мотивацію, формувати потребу у вивченні іноземних мов, удосконалювати мовні навички через комунікацію на платформі, використовувати Інтернет-матеріали різної складності для формування та розвитку навичок читання, вдосконалювати навички аудіювання на основі реальних записів в Інтернеті, вдосконалювати навички монологічного та

діалогічного мовлення на основі обговорення матеріальних питань та вдосконалювати навички письма через спілкування з однокласниками, збагачувати словниковий запас, використовуючи автентичні тексти [10, с. 63].

Навчання, організоване в інформаційному середовищі, дозволяє учням формувати самостійність у виконанні завдань, розвиває творче мислення та активність.

Серед інструментів вдосконалення навичок аудіювання можна визначити наступні:

1) BBC Learning English.

Платформа розроблена спеціально для вивчення мови початківцями: матеріал перекладений українською мовою, має нескладну навігацію та багато відеоматеріалів, спрямованих на вивчення «живої» мови, яка дійсно використовується в спілкуванні та на телебаченні. Головна особливість – уроки англійської з теленовин BBC, спеціально уповільнені для кращого їх розуміння та супроводжуються поясненнями нових та потенційно складних слів.

2) Learn American English Online.

Сайт підходить як новачкам, так і досвідченішим у вивченні мови людям. На головній сторінці потрібно вибрати рівень знань. Для початківців – це blue та red. Особливість та своєрідний недолік сайту полягає у відсутності його україномовної адаптації, тобто орієнтуватися доведеться одразу англійською.

3) Test-English.

У кожному розділі є розподіл за рівнями та темами, до кожної теми є докладні пояснення та інтерактивні вправи. Спочатку треба визначити рівень за допомогою тесту на сайті, а потім орієнтуватись на пропоновані теми. Тут немає чіткого порядку уроків. Завдання з аудіювання знаходяться в розділі listening. Проходження уроку займає 15 хвилин.

4) Mondly.

На цьому сайті можна вивчати англійську за допомогою цікавих інтерактивних вправ. Інтерфейс сайту дуже зручний у використанні – можна

легко знайти потрібні уроки. Це ідеальний сайт саме для початківців, тому що інтерфейс адаптований до української мови, є всі базові теми, а навчання підкріплюється цікавими прикладами.

5) LingQ.

На сайті доступні різні корисні аудіо та відео з текстом до них. Можна вибрати будь-який топик і додавати нові слова в розділ «Словник», де є інтерактивні вправи для їх запам'ятовування. А з детальною інструкцією, як скористатися веб-сайтом, можна ознайомитися конкретно при виконанні завдань.

6) Woouua.

Онлайн-маркет курсів англійської мови для самостійного вивчення на будь-який смак та рівень (від Beginner до Advanced). Тут є все: від коротких курсів на різні теми до інтерактивних підручників для кожного рівня. Також є окремий розділ із безкоштовними курсами, щоб була можливість спробувати інтерактивний формат самостійного навчання. Перевагою цього ресурсу є пошук за темами та рівнем, а також курси як англійською, так і українською мовами. Якщо потрібна конкретна тема вивчення – є можливість придбати 1 курс. А щоб спробувати все й одразу, можна оформити передплату. Woouua – це український edtech проект, що входить до мережі Green Forest.

7) Mini-IELTS.

Це ресурс для практики прослуховування розмов на повсякденні теми. Тут зібрані відео та аудіоматеріали на різні теми, такі як, наприклад, освіта, відпочинок та хобі, природа, новини, наука та технології, здоров'я та спорт із завданнями для виконання.

8) ESL Lab.

Є подана добірка повсякденних діалогів із голосами дорослих та дітей містить всілякі теми. Матеріали розподілені за рівнями. Є завдання та ключі до них, а також аудіоскрипти.

9) TED&IELTS Listening Practice.

Являє собою добірку TED Talks із завданнями, які потрібно виконувати під час прослуховування. Підходить тим, хто втомився від сухих та нудних

лекцій, і шукає альтернативу для практики аудіювання монологів на академічні та повсякденні теми. Є також відповіді, з якими можна звірити власні.

10) TED Ed.

Ресурс TED має безліч цікавих лекцій, уроків та цілих серій уроків з різних предметів, таких як історія, соціологія, біологія, геологія, медицина та ін. Можна слухати та дивитися лекції в режимі Student та відповідати на запитання у розділ Think, а також обговорювати почуте у розділі Discuss.

11) AdeptEnglish.

Це розділ подкастів з великою колекцією цікавих та безкоштовних уроків та аудіоподкастів у повній транскрипції англійською мовою у форматі PDF.

12) Learn English.

Платформа пропонує завдання для прослуховування за рівнями. Перед тим як приступити до аудіювання, слід пройти тест, щоб з'ясувати, який рівень вибрати. Далі учень обирає свій рівень, від початкового (рівень CEFR A1) до просунутого (рівень CEFR C1), та покращуйте свої навички аудіювання у власному темпі та в зручний час.

Серед розглянутих інструментів вдосконалення навичок аудіювання був обраний сервіс Ted ED.

Основна причина, через яку сервіс Ted ED є потужним лінгводидактичним інструментом, полягає в тому, що він пропонує не лише можливість розвинути вміння аудіювання, а й познайомитися з реальною мовою носіїв мови.

Різноманітність тем значною мірою сприяє підвищенню ефективності формування аудіальних навичок у учнів, оскільки наявність тематичного розмаїття дозволяє використовувати автентичний контент, що найбільше відповідає індивідуальним потребам кожного учня [5, с. 85].

Висновки до розділу 1

Таким чином, основа спілкування лежить в акті аудіювання, і майстерність усного спілкування впливає з цієї фундаментальної навички. Аудіювання – це вид мовної діяльності, що передбачає розуміння промови, що сприймається на слух. Це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, який забезпечує розуміння того, що сприймається на слух, і належить до усної форми мовлення.

Аудитивні навички та уміння охоплюють різні аспекти, такі як навички фонетичного аудіювання (здатність сприймати та розпізнавати окремі звуки, звукосполучення та інтонаційні моделі), навички лексичного аудіювання (уміння розпізнавати звукові репрезентації лексичних одиниць і безпосередньо їх розуміти), і граматичні навички аудіювання (уміння розпізнавати граматичні форми за допомогою слухових засобів і передбачати граматичні структури).

Однією з ключових навичок, котрі потрібно розвивати щодо іноземної мови, є аудіювання, яке має ряд своїх особливостей. Для розвитку вміння аудіювання можна використовувати різні методики та інструменти. Зі збільшенням ролі Інтернету та інших аудіовізуальних можливостей зростає роль аудіовізуальної рецепції, характерний для матеріалів у мережі.

Одним із інструментів аудіо-візуальних інтернет-технологій при навчанні аудіювання є платформа Ted ED, яку можна використовувати при складанні вправ на розвиток навичок аудіювання, а також який не тільки вдосконалює процес навчання, а й сильно його спрощує.

Використання TED-Ed в освітньому процесі має значний лінгводидактичний потенціал.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ ЗАСОБАМИ ПЛАТФОРМИ TED ED

2.1. Методика використання та її аналіз

Сьогодні викладачі намагаються включити до програми навчання використання інформаційних технологій.

Перевагами платформи Ted ED є:

1) Доступність. Користувач може вибрати будь-який подкаст або відео на Ted ED, які відповідають не тільки рівню володіння мовою, але й цілям, які ставить перед собою користувач.

2) Варіативність використання. Вибраний подкаст або відео можна використовувати для роботи як на сайті, так і в інших форматах. Наприклад, можна завантажити матеріал на комп'ютер або використовувати посилання.

3) Тематичне розмаїття. Ця перевага значною мірою сприяє ефективності процесу формування аудитивних навичок учнів. А на платформі Ted ED доступні такі теми як: мистецтво, бізнес та економіка, дизайн, інженерія та технології, здоров'я, література та мова, математика, філософія та релігія, психологія, наука та техніка, суспільні науки, викладання та освіта, мислення та навчання.

4) Новизна. Відео та подкасти з конференцій Ted ED піддаються практично щоденному оновленню, що робить матеріал, що досліджується, актуальним, відповідним вимогам часу та учнів [26, с. 21].

Методика використання платформи Ted ED полягає в наступному:

1) Спочатку учням треба прослуховувати відеоматеріали тривалістю 1-2 хвилини.

2) Далі тривалість відео була збільшена до 5-6 хвилин.

В обраних матеріалах є можливість включити українські субтитри.

В процесі навчання аудіюванню на платформі TED Ed школярам треба було діяти за наступним алгоритмом (рис. 2.1).

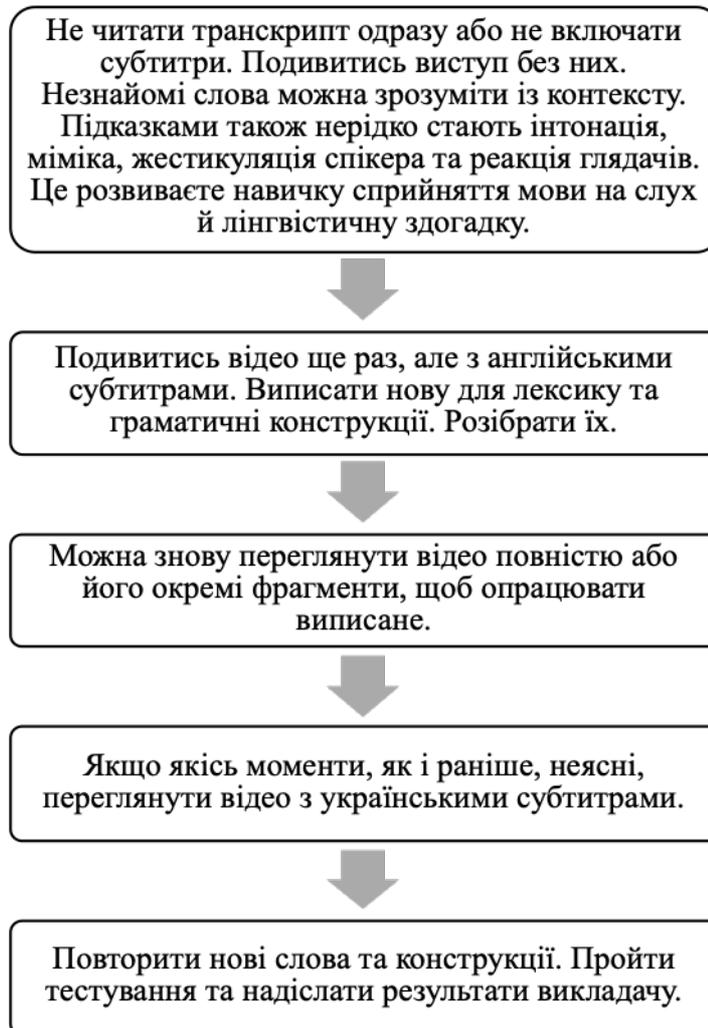

Рис. 2.1. Алгоритм навчання аудіювання на платформі TED Ed

- 1) Не читати транскрипт одразу або не включати субтитри. Подивитись виступ без них. Незнайомі слова можна зрозуміти із контексту. Підказками також нерідко стають інтонація, міміка, жестикуляція спікера та реакція глядачів. Це розвиває навичку сприйняття мови на слух й лінгвістичну здогадку.
- 2) Подивитись відео ще раз, але з англійськими субтитрами. Виписати нову для лексику та граматичні конструкції. Розібрати їх.

- 3) Можна знову переглянути відео повністю або його окремі фрагменти, щоб опрацювати вписане.
- 4) Якщо якісь моменти, як і раніше, неясні, переглянути відео з українськими субтитрами.
- 5) Повторити нові слова та конструкції. Пройти тестування та надіслати результати викладачу.

Переглянувши урок, дітям треба було пройти тест з відео у розділі Think: тут є питання з варіантами відповідей на розуміння почутого матеріалу (comprehension check). Отримані результати учні надсилали вчителю.

2.2. Аналіз системи вправ Ted ED

Ted ED побудований таким чином, щоб привернути увагу учня. Сервіс містить яскраві та зрозумілі приклади, цікаві ідеї, іноді навіть гумор. Це допомагає учням не тільки розвинути вміння розуміти іноземну мову, а й залучитися до слухання та зацікавитися обговорюваними темами.

Крім того, після перегляду матеріалу Ted ED можна проводити різні навчально-методичні дії для закріплення матеріалу та подальшого розвитку навичок аудіювання. Викладач може вибрати або за бажанням змінити вже створений урок на потрібну тему (розділ Discover) або створити власний урок (розділ Create). При створенні власного уроку викладач може знайти вже завантажене в Ted ED відео за ключовим словом або вставити посилання на відео з YouTube.

Ted ED допомагає викладачеві розширити словниковий запас учнів, сформувати навички аудіювання та урізноманітнити методику вивчення іноземної мови. Проєкт являє собою серію захоплюючих навчальних відео та відеоуроків, призначених для школярів.

Тут можна знайти багато різних тем для аудіювання в класі. Після перегляду уроку учень може пройти тестування за відео в розділі «Думай»: для розуміння прослуханого матеріалу є запитання з варіантами відповідей (перевірка розуміння). У розділі Dig Deeper представлені додаткові ресурси

по темі, а в розділі Discuss можна обговорити прослуханий матеріал [12, с. 21].

Спочатку учням треба прослуховувати відеоматеріали тривалістю 1-2 хвилини:

- 1) «Ode to the Only Black Kid in the Class» by Clint Smith
- 2) «How would you finish the sentence, «Imagine if...»?»
- 3) «New Colossus» by Emma Lazarus
- 4) «How the bendy straw was invented»
- 5) «Three Months After» by Cristin O'Keefe Aptowicz
- 6) «How the rubber glove was invented»
- 7) «Mysteries of vernacular: Sarcophagus»
- 8) «How the bra was invented»
- 9) «Mysteries of vernacular: Fizzle»
- 10) «How coffee got quicker»

Далі тривалість відео була збільшена до 5-6 хвилин:

- 1) «Is it normal to talk to yourself?»
- 2) «Can you outsmart the fallacy that divided a nation?»
- 3) «What is imposter syndrome and how can you combat it?»
- 4) «What is depression?»
- 5) «The dark history of zombies»
- 6) «Why is it so hard to break a bad habit?»
- 7) «What's the smartest age?»
- 8) «The psychology of post-traumatic stress disorder»
- 9) «How stress affects your brain»
- 10) «Zumbi: The last king of Palmares»
- 11) «The benefits of a good night's sleep»
- 12) «What is Juneteenth, and why is it important?»
- 13) «How does alcohol cause hangovers?»
- 14) «How to stay calm under pressure»
- 15) «Nature's fortress: How cacti keep water in and predators out»
- 16) «Can stereotypes ever be good?»

- 17) «The surprisingly long history of electric cars»
- 18) «Can you be awake and asleep at the same time?»
- 19) «The secret society of the Great Dismal Swamp»
- 20) «How do you know what's true?»

В обраних матеріалах є можливість включити українські субтитри.

Висновки до розділу 2

Методика використання платформи Ted ED полягає в наступному:

1) Спочатку учням треба прослуховувати відеоматеріали тривалістю 1-2 хвилини.

2) Далі тривалість відео була збільшена до 5-6 хвилин.

Була врахована тривалість мовного повідомлення: на початковому етапі тривалість відеоповідомлень була обмежити однією-двома хвилинами, а потім 5-6 хвилинами. Учням були запропоновані конкретні матеріали, але вони мали змогу обрати на платформі TED Ed ті, які їм більш цікаві.

РОЗДІЛ 3

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗРОБЛЕНОЇ МЕТОДИКИ

3.1. Хід експериментального дослідження

З метою дослідження ефективності використання платформи TED Ed на практиці її матеріали були використані на уроках з англійської мови та в якості самостійної роботи учнів середньої школи.

Дослідження було проведене впродовж місяця. Учням треба було прослуховувати матеріали платформи кожного дня: на уроці з англійської мови та в якості домашньої роботи у дні, коли заняття не проводилися.

Вибірка учнів складала 12 школярів з різним рівнем навичок аудіювання.

На початку дослідження була проведена діагностика з метою оцінки рівня навичок аудіювання. Результати представлені на рисунку 3.1.

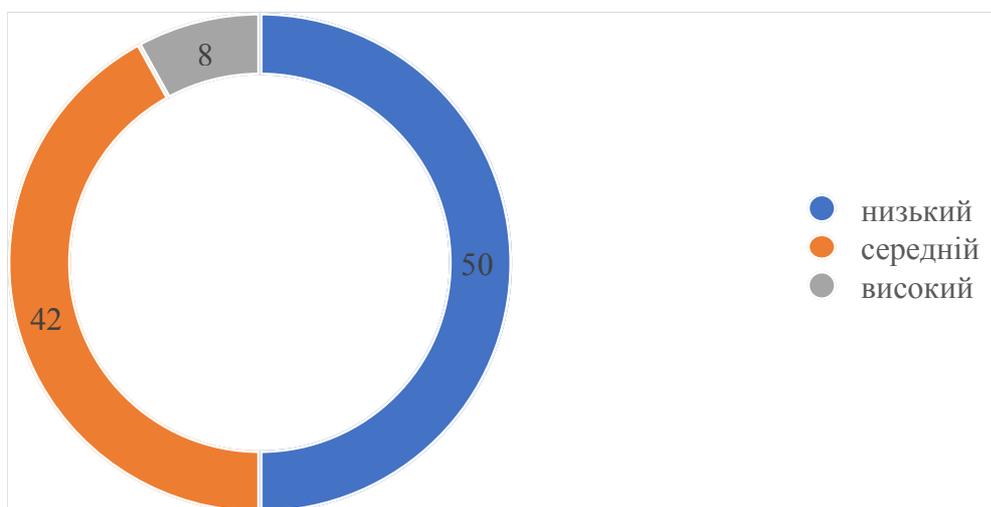

Рис. 3.1. Результати оцінки рівня навичок аудіювання на початку дослідження

50% респондентів мали низький рівень навичок аудіювання на початку дослідження, 42% – середній рівень і 8% – високий.

Була врахована тривалість мовного повідомлення: на початковому етапі тривалість відеоповідомлень була обмежити однією-двома хвилинами, а потім 5-6 хвилинами.

Учням були запропоновані конкретні матеріали, але вони мали змогу обрати на платформі TED Ed ті, які їм більш цікаві.

3.2. Результати експериментального дослідження ефективності використання платформи Ted ED

Можливість обирати матеріали, які цікавили учнів дозволила підвищити їх мотивацію у навчанні англійській мові та не пропускати заняття англійською мовою навіть вдома.

Наприкінці дослідження була проведена повторна діагностика з метою оцінки рівня навичок аудіювання. Результати представлені на рисунку 3.2.

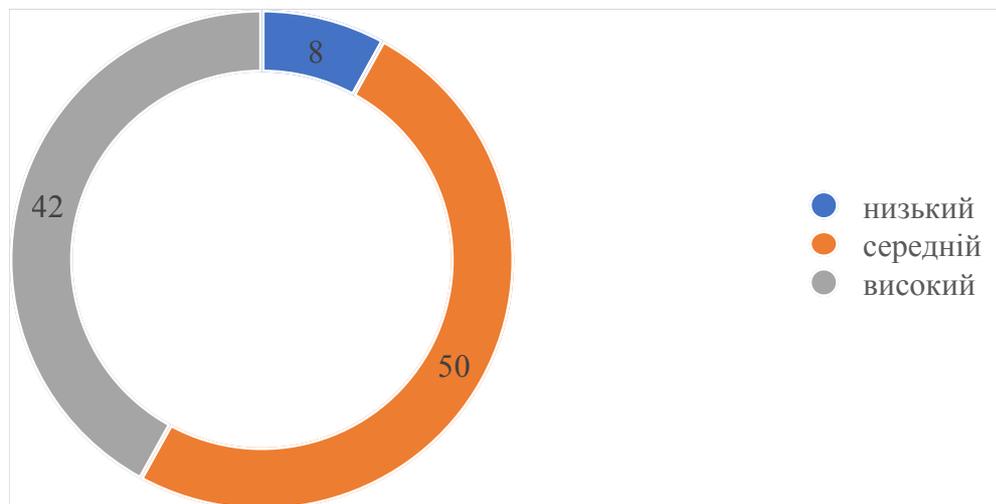

Рис. 3.2. Результати повторної оцінки рівня навичок аудіювання учнів середньої школи

50% респондентів показали середній рівень навичок аудіювання на початку дослідження, 42% – високий рівень і 8% – низький.

Таким чином, в результаті використання школярами платформи TED Ed були отримані наступні результати:

- високий рівень навичок аудіювання учнів збільшився на 34%;
- середній рівень навичок аудіювання збільшився на 8%;
- низький рівень навичок аудіювання школярів зменшився на 42%.

Можна виділити наступні переваги платформи TED Ed для підвищення рівня навичок аудіювання:

- доступність (користувач може вибрати будь-який подкаст або відео на Ted ED, які відповідають не тільки рівню володіння мовою, але й цілям, які ставить перед собою користувач);
- можливість використання матеріалів платформи як під час занять, так і при самостійному навчанні;
- можливість обрати тематику матеріалів, якою цікавляться учні;
- вибраний подкаст або відео можна використовувати для роботи як на сайті, так і в інших форматах;

В якості недоліків платформи TED Ed для підвищення рівня навичок аудіювання можна відзначити:

- під час самостійного опрацювання учнями матеріалу платформи неможливо проконтролювати використання ними субтитрів;
- потрібне постійне підтримання мотивації школярів.

Висновки до розділу 3

З метою дослідження ефективності використання платформи TED Ed на практиці її матеріали були використані на уроках з англійської мови та в якості самостійної роботи учнів середньої школи.

Дослідження було проведене впродовж місяця. Учням треба було прослуховувати матеріали платформи кожного дня: на уроці з англійської мови та в якості домашньої роботи у дні, коли не було занять.

Вибірка учнів склала 12 школярів з різним рівнем навичок аудіювання.

В результаті використання школярами платформи TED Ed були отримані наступні результати: високий рівень навичок аудіювання учнів збільшився на 34%; середній рівень навичок аудіювання збільшився на 8%; низький рівень навичок аудіювання учнів зменшився на 42%.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Проведене дослідження дозволило зробити наступні висновки.

Основа спілкування лежить в акті аудіювання, і майстерність усного спілкування впливає з цієї фундаментальної навички. Аудіювання – це вид мовної діяльності, що передбачає розуміння промови, що сприймається на слух. Це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, який забезпечує розуміння того, що сприймається на слух, і належить до усної форми мовлення.

Аудитивні навички та уміння охоплюють різні аспекти, такі як навички фонетичного аудіювання (здатність сприймати та розпізнавати окремі звуки, звукосполучення та інтонаційні моделі), навички лексичного аудіювання (уміння розпізнавати звукові репрезентації лексичних одиниць і безпосередньо їх розуміти), і граматичні навички аудіювання (уміння розпізнавати граматичні форми за допомогою слухових засобів і передбачати граматичні структури).

Процес сприймання мовлення на слух характеризується складною розумовою діяльністю з декодуванням звукової і смислової інформації, що матиме позитивний результат за умови правильного функціонування та чіткої взаємодії всіх механізмів аудіювання.

Засобами навчання з іноземної мови є комплекс навчальних матеріалів і знарядь, які допомагають учителю організувати ефективне навчання іноземної мови, а учням – ефективно оволодіти нею.

Для багатьох учнів аудіювання з англійської мови є досить складним. Швидкість розмови, незнайомі слова, відсутність контекстних знань, концентрації уваги та звички до навчання – це лише мала частина труднощів, з якими стикається більшість тих, хто вивчає іноземну мову.

Процес розвитку аудитивних навичок на уроці вимагає від учнів подолання як об'єктивних проблем, пов'язаних із аудіюванням як мовною діяльністю, так і особливостей сприйняття та розуміння іноземної мови, а також психологічних бар'єрів. Отже, ефективність навчання аудіювання залежить від реалізації індивідуальних стратегій, адаптованих до потреб,

рівня володіння мовою та освітніх цілей кожного учня, а також від надання персоналізованої методичної підтримки.

На сучасному етапі розвитку теорії та практики навчання іноземних мов виникає необхідність застосування онлайн-ресурсів, що дозволяє учням швидко та ефективно опанувати «нерідну мову».

Навчання, організоване в інформаційному середовищі, дозволяє учням формувати самостійність у виконанні завдань, розвиває творче мислення та активність.

Серед інструментів вдосконалення навичок аудіювання можна визначити наступні: BBC Learning English, Learn American English Online, Test-English, Mondly, LingQ, Booyya, Mini-IELTS, ESL Lab, TED&IELTS Listening Practice, TED Ed, AdeptEnglish, Learn English та інші.

Серед розглянутих інструментів вдосконалення навичок аудіювання був обраний сервіс Ted ED.

Проект являє собою серію захоплюючих навчальних відео та відеоуроків, призначених для школярів. Тут можна знайти багато різних тем для аудіювання в класі. Після перегляду уроку учень може пройти тестування за відео в розділі «Думай»: для розуміння прослуханого матеріалу є запитання з варіантами відповідей (перевірка розуміння). У розділі Dig Deeper представлені додаткові ресурси по темі, а в розділі Discuss можна обговорити прослуханий матеріал.

Ted ED побудований таким чином, щоб привернути увагу учня. Сервіс містить яскраві та зрозумілі приклади, цікаві ідеї, іноді навіть гумор. Це допомагає учням не тільки розвинути вміння розуміти іноземну мову, а й залучитися до слухання та зацікавитися обговорюваними темами.

Крім того, після перегляду матеріалу Ted ED можна проводити різні навчально-методичні дії для закріплення матеріалу та подальшого розвитку навичок аудіювання. Викладач може вибрати або за бажанням змінити вже створений урок на потрібну тему (розділ Discover) або створити власний урок (розділ Create). При створенні власного уроку викладач може знайти вже

завантажене в Ted ED відео за ключовим словом або вставити посилання на відео з YouTube.

З метою дослідження ефективності використання платформи TED Ed на практиці її матеріали були використані на уроках з англійської мови та в якості самостійної роботи учнів середньої школи.

Дослідження було проведене впродовж місяця. Учням треба було прослуховувати матеріали платформи кожного дня: на уроці з англійської мови та в якості домашньої роботи у дні, коли не було занять.

Вибірка учнів складала 12 школярів з різним рівнем навичок аудіювання.

На початку дослідження була проведена діагностика з метою оцінки рівня навичок аудіювання: 50% респондентів мали низький рівень навичок аудіювання на початку дослідження, 42% – середній рівень і 8% – низький.

Була врахована тривалість мовного повідомлення: на початковому етапі тривалість відеоповідомлень була обмежити однією-двома хвилинами, а потім 5-6 хвилинами.

Учням були запропоновані конкретні матеріали, але вони мали змогу обрати на платформі TED Ed ті, які їм більш цікаві.

Переглянувши урок, дітям треба було пройти тест з відео у розділі Think: тут є питання з варіантами відповідей на розуміння почутого матеріалу (comprehension check). Отримані результати учні надсилали вчителю.

В результаті використання школярами платформи TED Ed були отримані наступні результати:

- високий рівень навичок аудіювання учнів збільшився на 34%;
- середній рівень навичок аудіювання збільшився на 8%;
- низький рівень навичок аудіювання учнів зменшився на 42%.

Можна виділити наступні переваги платформи TED Ed для підвищення рівня навичок аудіювання: доступність. Користувач може вибрати будь-який подкаст або відео на Ted ED, які відповідають не тільки рівню володіння мовою, але й цілям, які ставить перед собою користувач; можливість використання матеріалів платформи як під час занять, так і при самостійному навчанні; можливість обрати тематику матеріалів, якою цікавляться учні;

вибраний подкаст або відео можна використовувати для роботи як на сайті, так і в інших форматах;

В якості недоліків платформи TED Ed для підвищення рівня навичок аудіювання можна відзначити: під час самостійного опрацювання учнями матеріалу платформи неможливо проконтролювати використання ними субтитрів; потрібне постійне підтримання мотивації школярів.

Подальші наукові дослідження у сфері вивчення англійської мови шляхом використання аудіювання слід направити на визначення інформаційних технологій, які дозволять підвищити рівень навичок аудіювання у учнів середньої школи.

SUMMARY

In the first chapter, listening is considered as a type of speech activity, the tasks and factors of the formation of listening skills are defined.

The second practical section examines the peculiarities of listening in high school, as well as tools for improving listening skills.

The third section is devoted to the development of the methodology for using the Ted ED platform, as well as the evaluation of its effectiveness in improving listening skills.

The conducted research made it possible to draw the following conclusions.

The foundation of communication lies in the act of listening, and mastery of oral communication stems from this fundamental skill. Listening is a type of language activity that involves understanding the speech perceived by ear. This is a receptive type of speech activity that provides an understanding of what is perceived by ear and belongs to the oral form of speech.

Auditory skills and abilities cover different aspects such as phonetic listening skills (the ability to perceive and recognize individual sounds, sound combinations and intonation patterns), lexical listening skills (the ability to recognize the sound representations of lexical items and directly understand them), and grammatical listening skills (the ability to recognize grammatical forms using auditory aids and predict grammatical structures).

The process of perceiving speech by ear is characterized by a complex mental activity with the decoding of sound and semantic information, which will have a positive result provided that all listening mechanisms function properly and interact clearly.

Foreign language learning tools are a set of educational materials and tools that help the teacher to organize effective learning of a foreign language, and the students to master it effectively.

For many students, English listening is quite difficult. Speed of speech, unfamiliar words, lack of contextual knowledge, concentration, and study habits are just a few of the challenges most foreign language learners face.

The process of developing auditory skills in class requires students to overcome both objective problems related to listening as a language activity, as well as peculiarities of foreign language perception and understanding, as well as psychological barriers. Therefore, the effectiveness of listening training depends on the implementation of individual strategies adapted to the needs, level of language proficiency and educational goals of each student, as well as on the provision of personalized methodical support.

At the current stage of development of the theory and practice of teaching foreign languages, there is a need to use online resources, which allows students to quickly and effectively master a "non-native language".

Education organized in an informational environment allows students to form independence in completing tasks, develops creative thinking and activity.

Among the tools for improving listening skills, the following can be identified: BBC Learning English, Learn American English Online, Test-English, Mondly, LingQ, Booyya, Mini-IELTS, ESL Lab, TED&IELTS Listening Practice, TED Ed, AdeptEnglish, Learn English and others.

The Ted ED service was selected among the tools for improving listening skills.

The project is a series of exciting educational videos and video lessons intended for schoolchildren. Here you can find many different topics for classroom listening. After watching the lesson, the student can take a video test in the "Think" section: for understanding the material listened to, there are multiple-choice questions (comprehension check). The Dig Deeper section presents additional resources on the topic, and the Discuss section allows you to discuss the material you have heard.

Ted ED is built to engage the learner. The service contains bright and clear examples, interesting ideas, sometimes even humor. This helps students not only to develop the ability to understand a foreign language, but also to engage in listening and take an interest in the topics being discussed.

In addition, after viewing the Ted ED material, various educational and methodological activities can be carried out to consolidate the material and further

develop listening skills. The teacher can choose either to change the already created lesson to the desired topic (Discover section) or to create his own lesson (Create section). When creating your own lesson, a teacher can search for a video already uploaded to Ted ED by keyword or insert a link to a YouTube video.

In order to study the effectiveness of using the TED Ed platform in practice, its materials were used in English lessons and as independent work of schoolchildren.

The study was conducted over the course of a month. Students had to listen to the materials of the platform every day: in the English language class and as homework on days when there were no classes.

The sample of students consisted of 12 secondary & high school students with different levels of listening skills.

At the beginning of the study, a diagnosis was made to assess the level of listening skills: 50% of respondents had a low level of listening skills at the beginning of the study, 42% had an average level and 8% had a low level.

The duration of the voice message was taken into account: at the initial stage, the duration of video messages was limited to one to two minutes, and then to 5-6 minutes.

Students were offered specific materials, but they were able to choose the ones they were most interested in on the TED Ed platform.

After watching the lesson, the children had to pass a video test in the Think section: there are multiple-choice questions for understanding the material heard (comprehension check). The students sent the results to the teacher.

As a result of the use of the TED Ed platform by schoolchildren, the following results were obtained:

- the high level of listening skills of secondary & high school students increased by 34%;
- the average level of listening skills increased by 8%;
- the low level of listening skills of secondary & high school students decreased by 42%.

The following advantages of the TED Ed platform for improving listening skills can be highlighted: Accessibility. The user can choose any podcast or video on Ted ED that corresponds not only to the level of language proficiency, but also to the goals that the user sets for himself; the possibility of using platform materials both during classes and during independent study; the opportunity to choose the topic of materials that students are interested in; the selected podcast or video can be used for work both on the site and in other formats;

The disadvantages of the TED Ed platform for improving the level of listening skills can be noted: during the students' independent processing of the material of the platform, it is impossible to control their use of subtitles; it is necessary to constantly support the motivation of schoolchildren.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабій А. П., Турлюк С. В. Комунікативна компетентність – основа професійної діяльності спеціаліста. *Молодий вчений*. 2023. № 1.1. С. 1-5.
2. Гарачук Т. В. Засоби навчання у процесі вивченні іноземної мови молодшими школярами. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. 2017. № 56. С. 55-62.
3. Гладка І. А., Романюк В. Л. Використання онлайн-ресурсів для формування компетентності в аудіюванні учнів старшої школи в умовах дистанційного навчання. *Актуальні проблеми мовно-літературної освіти в середній та вищій школах*. 2023. № 1. С. 36-39.
4. Давронова З. Б. Аудіювання як одне з засобів навчання іноземної мови. *Питання науки та освіти*. 2020. № 41. 3. 26-28.
5. Дмитрієва О. А. Застосування електронних освітніх ресурсів у викладанні іноземної мови у системі дистанційного навчання. *Сучасна педагогічна освіта*. 2022. № 2. С.84-88.
6. Добровольська Н. Л. Формування мовленнєвої компетенції в аудіюванні. *Science and society: modern trends in a changing world*. 2024. № 1. С. 262-265.
7. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення; викладання, оцінювання URL: http://www.khotiv-nvk.edukit.kiev.ua/Files/downloads/zagalnoyevrop_rekom (дата звернення: 21.05.2024).
8. Ісламова Є. О. Труднощі у навчанні аудіюванню на заняттях з англійської мови та шляхи їх подолання. *Іноваційна наука*. 2015. № 10(3). С.107-110.
9. Кисельова Ю. П. Аудіювання в системі мовного розвитку навчальних. *Інноваційний розвиток: ключові проблеми і напрямки їх рішення*. 2023. № 1. С. 172-176.
10. Клизуб О. І. Використанням інтернету у процесі формування англійської мовленнєвої компетентності учнів вищої школи. *Мова,*

освіта, наука в контексті міжкультурної комунікації. 2022. № 1. С. 62-64.

11. Кожем'яко Н. Розвиток навичок аудіювання на практичних заняттях з іноземної мови зов України. *Вісник національного авіаційного університету*. 2019. № 14. С. 60–64.
12. Козлова О. В. Використання ted-ed на заняттях англійської мови як один з компонентів розвитку навиків аудіювання. *Актуальні наукові дослідження у сучасному світі*. 2019. № 4. С. 21-23.
13. Колінько А. І. Особливості роботи з освітньою платформою Ted ED для розвитку навичок аудіювання. *76 наукова конференція професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету*. 2024. № 1. С. 432-434.
14. Колісник О. С. Формування комунікативної компетентності засобами інтерактивних технологій на уроках іноземної мови. *Генезум*. 2020. № 1. С. 77-80.
15. Малєєва Т. Є. Використання відеоматеріалів, як засобу підвищення мотивації студентів до вивчення іноземної мови в закладах вищої освіти. *Іншомовна комунікативна компетентність у фаховій діяльності*. 2018. № 1. С. 61-64.
16. Моргун А. В. Читання як вид мовленнєвої діяльності людини. *Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів*. 2022. № 1. С. 279-281.
17. Мороз Л. В., Василькевич С. С. Аудіювання та його роль у формуванні комунікативної компетенції студентів немовних спеціальностей. *Молодий вчений*. 2018. № 3. С. 77–80.
18. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник / Колектив авторів під кер. С.Ю. Ніколаєвої. 2-е вид., випр. і переробл. К. : Ленвіт, 2002. 328 с.
19. Ніколаєва С. Ю. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: колективна монографія. Київ : Ленвіт, 2015. 444 с.

20. Ніколащенко Ю. І. Аудіювання як основний компонент у процесі підготовки майбутніх перекладачів. *Наукові записки БДПУ*. 2020. № 2. С. 322-329.
21. Олійник І. В. Мовленнєва діяльність як основа формування комунікативної компетентності молодших школярів. *Нова педагогічна думка*. 2023. № 2 (114). С. 116-120.
22. Панова Л. С. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л. С. Панова, І. Ф. Індрійко та ін.. К. : Видавничий центр «Академія», 2010. 327 с.
23. Пирожок Т. Л. Труднощі навчання аудіювання. *Distance learning in universities and modern problems*. 2023. № 1. С. 195-200.
24. Проценко Н. В. Основні труднощі аудіювання. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. *Філологічні науки*. 2012. № 29(1). С.87-89.
25. Різванли Н. Визначення статусу англomовного наукового інтернет-дискурсу. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. № 71. С. 146-152.
26. Смагіна Н. С. Лінгводидактичний потенціал сервісу Ted ED при навчанні аудіювання на англійській мові студентів немовних ВНЗ. *Вісник науки*. 2024. № 5. С. 425-429.
27. Стеценко Н. М., Байша К. М. Використання відео-ресурсу TED Talks у навчанні іноземної мови майбутніх менеджерів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 68. С. 191-196.
28. Сучасні проблеми методики викладання мов та навчання іноземців у закладах вищої освіти: колективна монографія. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2022. 168 с.
29. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу як спеціальності : підручник для студ. вищих закл. освіти за спеціальністю «Переклад». Вінниця : Нова книга, 2013. 376 с.

30. TED-конференції в Україні. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/TED> (дата звернення: 27.05.2024).